

Information om våra Speciallösningar

Bakgrund

Vår verksamhet har genom åren kommit att specialisera sig mer och mer på placeringsärenden där det på grund av ovanliga och omfattande behov är svårt att hitta en lämplig placering i det "vanliga" utbudet av LSS-boenden och assistans. Exempelvis för att många utförare tackar nej till placeringen på grund av svårighetsgrad, eller för att ärendet kräver särskilda anpassningar som inte kan göras inom ramen för en "vanlig" grupp- eller servicebostad.

Problemet med att hitta en passande placering för personer med ovanligt omfattande/komplexa behov kan i många fall vara att en sådan insats egentligen behöver skapas från grunden, specifikt för personen i fråga. Specialanpassade boendeplatser står per definition inte lediga och väntar, man måste ju veta vilka anpassningar det är som behövs innan man kan skapa dem.

Hindret man stöter på med att skapa specialanpassade boendelösningar är till slut ofta tillståndsfrågan. Att skapa en individuellt anpassad boendeplats för en person med omfattande och/eller komplicerade behov kräver visserligen även resurser, erfarenhet och kompetens, men det finns en del verksamheter som har allt detta. IVO-Tillståndet för ett nytt boende däremot tar idag (2025) ofta minst ett år att få och ofta har personen i fråga inte så lång tid på sig att vänta. Kanske har man blivit uppsagd från sitt nuvarande boende, eller man är i en fullständigt ohållbar situation, och en lösning behövs mer eller mindre akut. Det kan även vara så att verkställigheten har dröjt ut på tiden och den ansvariga kommunen riskerar att behöva betala viten för att det dröjer att få till en fungerande placering.

För att kunna möta dessa akuta behov och kunna utforma gedigna och välfungerande långsiktiga insatser till personer med omfattande och komplexa behov, har vi på Livsstigen Omsorg arbetat fram ett antal lösningar som beskrivs här nedan. Samtliga lösningar utgår ifrån att det alltså finns ett akut behov som kräver kreativitet och "utanför boxen"-tänk med omsorgstagaren i fokus.

Alternativen i korthet

Här en snabb överblick över de alternativ vi har utvecklat. Vi beskriver allting mer i detalj längre ned i texten:

- **Alternativ 1: Uppstart av kommunal enhet.** Kommunen hyr in konsulter via vår systemverksamhet LSS-Byrån som hjälper till att starta upp en specialanpassad enhet i kommunens regi för att täcka det akuta behovet. Sedan kan man välja att Livsstigen Omsorg söker tillstånd och tar över placeringen, eller att fortsätta bedriva den själv.
- **Alternativ 2: Personlig assistans.** Kommunen tar ett interimistiskt assistansbeslut. Livsstigen Omsorg tar fram ett anpassat boende som personen flyttar till och assistansen bedrivs där. Personen kan då redan få sitt stöd under tiden man ansöker om tillstånd att bedriva LSS-bostad, som blir den långsiktiga insatsen.
- **Alternativ 3: Stöd i hemmet enligt SOL.** Fungerar på samma vis som assistanslösningen ovan, men kan användas i ärenden där kommunen bedömer att personlig assistans ej kan beviljas.

Samtliga alternativ är lösningar som vi har undersökt med våra jurister och IVO, och vår bedömning är att de är juridiskt lämpliga och above-board, även om vissa av dem av förklarliga skäl är ovanliga och kanske bryter mot etablerad sed och praxis. Flera av lösningarna har vi även redan genomfört framgångsrikt med olika kommuner. Vi resonerar så att den enskildes rätt till ett värdigt liv och stöd i sin vardag måste få gå före rutin och sed så länge det är juridiskt försvarbart ur ett myndighetsperspektiv, särskilt i ärenden där behoven är så pass omfattande och komplexa att det är svårt att få till en lösning "den vanliga vägen".

Ledtiderna för insatserna beror främst på hur behovet av personal och fastighet ser ut, men vi kan ofta verkställa inom 4 veckor från det att avtal med uppdragsgivaren är klart.

Nedan beskrivs som utlovat varje lösning i lite mer detalj:

Alternativ 1: Uppstart av kommunal enhet

I detta alternativ erbjuder vi kommunen ett akutstöd där vår systemverksamhet LSS-Byrån tillhandahåller kvalificerad projektledning, personalstöd och metodhandledning för att snabbt möjliggöra uppstarten av en specialanpassad enhet i kommunens egen regi.

Vi kan då bistå med:

- Rekrytering och urval av personal, inklusive akut bemanning vid behov
- Framtagning av anpassade rutiner, dokumentation och arbetsmetodik utifrån individens behov
- Tillhandahålla en passande lokal, eller stöd i fysisk anpassning av lokaler
- Tillhandahålla praktiska och logistiska lösningar för driften av enheten (exempelvis se till att det finns fordon, betallösningar, inredning osv)
- Ledningsstöd och handledning av personal under uppstarten
- Löpande konsultation under den första etableringsfasen

Syftet är att skapa en hållbar lösning på mycket kort tid, där kommunen formellt står som huvudman men där expertis tillförs externt. Fördelen här är att kommunen inte behöver söka tillstånd utan kan starta upp direkt.

När insatsen stabiliserats kan kommunen välja att:

- Fortsätta driva enheten i egen regi, med fortsatt handledningsstöd från oss vid behov.
- Avveckla den kommunala lösningen när en långsiktig insats via t.ex. särskilt boende kan etableras.
- Låta oss (Livsstigen Omsorg) ansöka om tillstånd för att överta boendet som en permanent lösning.

Vi har erfarenhet av att leda liknande processer under tidspress, alltid med individens trygghet och rättigheter i centrum.

Att beakta: Vid denna lösning måste man vara noggrann med detaljerna så att allting går rätt till enligt gällande regelverk. Det får exempelvis inte uppstå en situation där det kan anses vara en så kallad "dold entreprenad". Därför är följande detaljer viktiga:

- Det behöver finnas en ansvarig enhetschef för projektet på kommunen, och kvalitetsarbetet utgår ifrån kommunens direktiv. Vederbörande kan självklart få rådgivning och stöd av en handledare.
- Personal behöver vara anställda av kommunen

- De tjänster som vi tillhandahåller avtalas och avgränsas tydligt så att man inte kan göra den felaktiga tolkningen att det i själva verket är LSS-Byrån som bedriver verksamheten.

Alternativ 2: Personlig assistans (interimslösning i väntan på LSS-boende)

I detta upplägg tar kommunen ett (tillfälligt) beslut om personlig assistans enligt LSS, som verkställs akut av Livsstigen Omsorg. Personen flyttar till ett anpassat boende (t.ex. en hyreslägenhet eller fastighet som vi tillhandahåller), där stödet ges genom personlig assistans under hela dygnet.

Vi ansvarar för:

- Tillhandahållande av boendemiljö anpassad för personens behov
- Rekrytering och utbildning av personliga assistenter
- Samordning, schemaläggning och dokumentation enligt gällande regelverk
- Tydlig plan för övergång från assistans till LSS-boende

Samtidigt som assistansen bedrivs påbörjar vi ansökan till IVO om tillstånd för att omvandla upplägget till ett formellt LSS-boende (t.ex. servicebostad eller gruppboende). När tillståndet är klart kan insatsen smidigt växlas över till sin långsiktiga form, utan att personen behöver flytta eller byta personal.

Detta alternativ möjliggör alltså omedelbar verkställighet samtidigt som en långsiktig lösning byggs upp parallellt.

Att beakta: Livsstigen Omsorg innehar tillstånd för personlig assistans, men vi arbetar *inte* med "vanliga" assistansupplägg via Försäkringskassan. Det betyder att kommunen vid en sådan lösning betalar hela assistansen även om den överstiger 20 timmar per vecka, och man får helt enkelt resonera att man betalar assistans i stället för LSS-boende under en begränsad period.

Alternativ 3: Stöd i hemmet enligt SoL (interimslösning utan assistans)

För ärenden där kommunen bedömer att personlig assistans inte är möjlig eller lämplig att bevilja, kan ett liknande stöd istället verkställas som en insats enligt socialtjänstlagen.

Det innebär att individen får sitt stöd i form av hemtjänstliknande insatser – ofta i kombination med boende i särskilt anpassade lokaler som vi tillhandahåller. Den exakta utformningen sker utifrån en behovsbedömning och kommunens beslut.

Vi erbjuder:

- Tillhandahållande av boendemiljö anpassad för personens behov
- Rekrytering och utbildning av lämplig personal
- Samordning, schemaläggning och dokumentation enligt gällande regelverk
- Tydlig plan för övergång från assistans till LSS-boende om det önskas

Även här är målet att skapa en trygg, funktionell miljö omedelbart – med möjlighet till långsiktig utveckling. Även här kan detta alternativ övergå till ett LSS-boende efter en ny behovsbedömning och tillståndsprocess.

Avslut

Det som är gemensamt för alla lösningarna är att man kan få till en lösning som i praktiken är likvärdig ett LSS-boende, fast att det kan gå snabbare än den tid det tar att få ett nytt tillstånd av IVO

och att man kan köpa sig tid för att få till den långsiktiga lösningen i lugn och ro, och att personen i fråga får sina behov tillgodosedda på ett kvalitativt sätt under tiden.

Dessa speciallösningar brukar innebära en viss flexibilitet från uppdragsgivaren då man kanske bryter mot hur man brukar göra och de rutiner/interna regelverk som gäller i kommunen.

Vi tror dock att det ligger väl i linje med intentionerna i både LSS och SOL (särskilt den nya SOL), och har varit med om flera situationer där dessa lösningar har granskats av IVO och godkänts.

Det är i många fall några av de få sätten hur man kan tillgodose stödbehovet på ett sätt som ger möjlighet till långsiktig placering och värdigt liv, jämfört med att flytta runt från boende till boende och råka ut för insatssammanbrott gång på gång.

Vi hoppas att detta PM har gett en bra bild av möjligheterna. Finns det frågor om detaljerna så svarar vi gärna.

Mottagandeteamet

Livsstigen Omsorg

www.livsstigenomsorg.se